

یک لحظه توجه کن

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآلہ وسلم، آنقدر مهربان بود که هر وقت آیه های عذاب نازل می شد برای گنهکاران امتش گریه می کرد و از خداوند برای آنها طلب بخشش می نمود و به تعبیر قرآن کریم در هدایت کردن مردم حرص می ورزید.

اما، اما همین پیامبر مهربان فرمود:
لا ينال شفاعتي من آخر الصلوه عن وقتها
کسی که نماز را از وقت شفاعت تاخیر بیندازد، به شفاعت من نخواهد رسید.

راستی کسانی که نماز نمی خوانند چگونه اند؟ با این وصف می توانند خود را امت پیامبر صلی الله علیه وآلہ وسلم بدانند؟



امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:
هر کس به طرف مسجد برود، پایش را بر هیچ تر و خشکی نمی گذارد، مگر اینکه زمین برای او تسبیح می گوید.



نماز دستش را گرفت

یکی از علماء در راهی گرفتار دزدان شده و هر چه او و رفقاءش داشتند، همه را سارقین غارت نمودند. آن عالم می گوید: «من کتابی داشتم که سالها باز حمت و مشقت زیادی آن را نوشته بودم، اتفاقاً آن کتاب هم به سرقت رفت، به ناچار به یکی از سارقین گفتم در میان اموال من کتابی بود که به درد شما نمی خورد اگر ممکن است آن را به من برگردانید». گفت: «ما بدون اجازه رئیسمان نمی توانیم کتاب شما را پس بدهیم»

به همراه آن دزد پیش رئیسشان رفت، وقتی رسیدم که رئیس دزدهان نماز می خواند. موقعی که نمازش تمام شد من به رئیس دزدها گفتیم: «اگر شما رئیس راهزنان هستید، پس این نماز خواندن چیه؟ نماز کجا؟ دزدی کجا؟». گفت: «درست است که من رئیس راهزنان هستم ولی چیزی که هست، انسان نباید رابطه‌ی خود را با خدا به کلی قطع کند و از خدا تماماً روی گردان شود، بلکه باید یک راه آشتنی را باقی گذارد. حالا که شما عالمید به احترام شما اموال را برمی گردانیم». پس از مدتی که به کربلا برگشتم، روزی در حرم امام حسین - علیه السلام - همان مرد را دیدم که با حال خضوع و خشوع گریه و دعا می کرد. وقتی که مرا دید شناخت و گفت: چون نماز را ترک نکردم و رابطه ام با خدا ادامه داشت، خدا هم توفیق توبه داده و از دزدی دست برداشتم و هر چه از اموال مردم نزد من بود، به صاحبانشان برگرداندم و هر که را نمی شناختم از طرف آنها صدقه دادم و اکنون توفیق توبه و زیارت پیدا کرده‌ام.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) به ابوذر فرمودند:
ای ابوذر! تازمانی که در مسجد نشسته ای
خداآن برای هر نفسی که می کشی، درجه ای از بهشت برایت
پاداش می دهد

آخرین سفارش امام صادق (علیه السلام)

ابو بصیر می گوید؛ پس از آن که امام جعفر صادق علیه السلام به شهادت رسید، روزی جهت اظهار هم دردی و عرض تسلیت به اهل منزل حضرت، رهسپار منزل آن امام مظلوم علیه السلام گردیدم. همین که وارد منزل حضرت شدم، همسرش حمیده را گریان دیدم؛ و من نیز در غم و مصیبت از دست دادن آن امام همام علیه السلام بسیار گریستم. چون لحظاتی به این منوال گذشت، افراد آرامش خود را باز یافتند. آن گاه همسر آن حضرت به من خطاب کرد و اظهار داشت: ای ابو بصیر! چنانچه در آخرین لحظات عمر امام جعفر صادق علیه السلام در جمع ما و دیگر اعضاء خانواده می بودی، از کلامی بسیار مهم استفاده می بردي.

ابو بصیر گوید: از آن بانوی کریمه توضیح خواستم؟ پاسخ داد: در آن هنگام، که ضعف شدیدی بر امام علیه السلام وارد شده بود فرمود: تمام اعضاء خانواده و آشنايان و نزدیکان را بگوئید که در کنار من حاضر و جمع شوند. وقتی تمامی افراد حضور یافتند، حضرت به یکایک آنان نگاهی عمیق انداخت و سپس خطاب به جمع حاضر فرمود: «**کسانی که نسبت به نماز بی اعتماد باشند، شفاعت ما اهل بیت عصمت و طهارت شامل حالشان نمی گردد**». قابل دقت است که حضرت نفرمود: شفاعت ما شامل افراد بی نماز نمی شود؛ بلکه فرمود: شفاعت ما شامل حال افراد بی اعتماد بـه نماز، نمی شود.



رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند:
بدترین جاهای زمین، بازار و بهترین مکان های آن، مساجد است
و محبوب ترین افراد نزد خداوند کسی است که زودتر از همه به مسجد وارد
شود و دیرتر از همه از آن خارج شود.



عاشر و نماز

برای بعضی این پرسش مطرح است که چه ضرورتی داشت امام حسین علیه السلام روز عاشورا در میان سپاه دشمن، نماز ظهر بخواند تا عده‌ای از یارانش در این راه شهید شوند؟

در جواب باید گفت نماز عمود خیمه دین واستوارترین رشته پیوند میان بند و مولاست. مؤمن با نماز شناخته می‌شود و با نردهان آن تا عرش خدا بالا می‌رود و قدم بر بساط قرب می‌گذارد نماز راه انس با خدا و روشنی بخش چشمان پیامبر صلی الله علیه و آله است. نماز اولین و آخرین سفارش پیامبران است. نماز بازدارنده از آلودگی و زشتی است و حتی اگر کامل هم بجا آورده نشود، باز هم سدی میان انسان و گناه است.

اگر نهضت جاوید حسین بن علی علیه السلام برای اقامه حق و زنده کردن دین خدا و رها ساختن آن از چنگال خرافات و هواپرستان ستمگر است و عمود دین هم نماز است، چرا نباید نگهبان و پاسدار دین و شریعت محمدی صلی الله علیه و آله عمود دین را در عرصه خونین کربلا و در برابر هجوم بی‌امان و ناجوانمردانه دشمن با خواندن نماز عشق، محکم و استوار سازد؟

جا دارد که از خود بپرسیم در نماز و دعا و تلاوت کتاب خدا چه رمزی و رازی و لذتی نهفته است که امام حسین علیه السلام با وجود شعار «هیهات منا الذله» که در تابلو عشق با خطی خونین بر سینه آسمان نصب شده و به همه جهانیان درس جنبش و آزادگی و پایداری می‌دهد، عصر تاسوعا که لشکر دشمن آماده حمله می‌شود درخواست می‌کند تا فردا جنگ به تأخیر بیفتند و می‌فرماید: «شاید امشب برای پروردگارمان نماز به جا آوریم و به درگاه او دعا نموده و طلب بخشش کنیم. خدا می‌داند که من نماز به درگاه او و خواندن کتابش و زیادی دعا و استغفار را دوست می‌دارم».

بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۳۹۲

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند:

مسجد بازاری از بازارهای آخرت هستند

که در آن بر سفره آمرزش می‌نشینند و با هدیه بهشتی بدرقه می‌شوند.



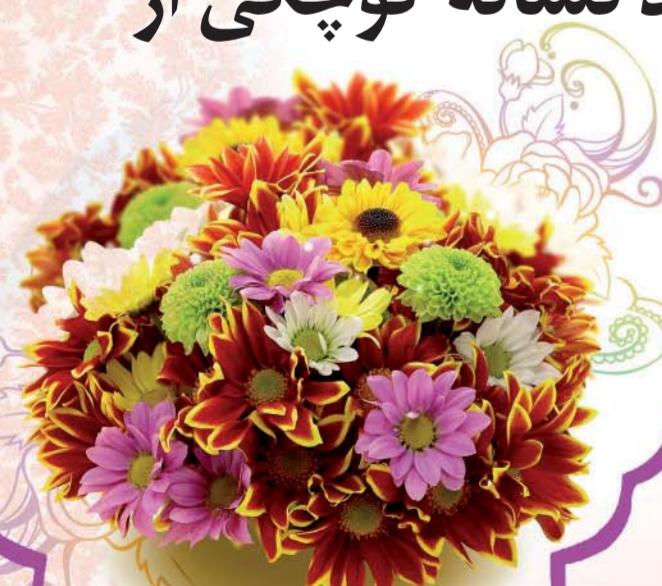
وسیله‌ای برای دوری از گناه

نمازگزار ناچار است که برای صحت و قبولی نماز خود از بسیاری از گناهان اجتناب ورزد؛ مثلا، یکی از شرایط نماز مشروع بودن و مباح بودن تمام وسائلی است که در آن به کار می‌رود، مانند آب وضو و غسل، جامه‌ای که با آن نماز می‌گزارد و مکان نمازگزار؛ این موضوع سبب می‌شود که گرد حرام نرود و در کار و کسب خود از هر نوع حرام اجتناب نماید؛ زیرا بسیار مشکل است که یک فرد تنها در امور مربوط به نماز به حلال بودن آنها مقید شود و در موارد دیگر بی پروا باشد. گویا آیه زیر به همین نکته اشاره می‌کند و می‌فرماید: «ان الصلوة تنهى عن الفحش والمنكر؛ نماز (انسان را) از زشتی‌ها و گناه باز می‌دارد.»

بالاخص اگر نمازگزار متوجه باشد که شرط قبولی نماز در پیشگاه خداوند این است که نمازگزار زکات و حقوق مستمندان را بپردازد؛ غیبت نکند؛ از تکبر و حسد بپرهیزد؛ از مشروبات الکلی اجتناب نماید و با حضور قلب و توجه و نیت پاک به درگاه خدارو آورد و ... به این ترتیب نمازگزار حقیقی ناگزیر است تمام این امور را رعایت کند. روی همین جهات، پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) می‌فرماید: «نماز چون نهر آب صافی است که اگر انسان خود را در آن شست و شود، هرگز بدن او آلوده و کثیف نمی‌شود». همچنین کسی که در شبانه روز پنج مرتبه نماز بخواند و قلب خود را در این چشممه صاف معنوی شست و شود، هرگز آلودگی گناه بر دل و جان او نمی‌نشیند.

آثار فردی و تربیتی نماز به آنچه که گفته شد منحصر نیست؛ ولی این نمونه می‌تواند نشانه کوچکی از اسرار بزرگ این عبادت بزرگ اسلامی باشد.

امام حسن (علیه السلام) می‌فرمایند:
اهل مسجد زائران خدا هستند و بر زیارت شونده است
که به زائرانش هدیه ای بدهد



سازمان اوقاف و امور ایثارگران
سازمان اوقاف و امور ایثارگران

فواید و آثار نماز (۱)

- * نماز معنادهنده و جهت دهنده به زندگی آدمی است.
- * نماز راز و نیاز و صحبت کردن با معبد یگانه است.
- * نماز پاسخ به حس پرستش آدمی و تشکر از خداوند است(پرستش کنید پروردگار تان که شما را آفرید).
- * نماز آرامش دهنده به روح و روان آدمی است(الا بذکر الله تطمئن القلوب).
- * نماز درمان کننده افسردگی ها، اضطراب ها، نگرانی ها و ناهنجاری های رفتاری و اخلاقی است.
- * نماز جبران کننده ضعف ها، ناتوانی ها، نقص ها و بی ارادگی های آدمی است.
- * نماز درمان خودپرستی، خودستایی، خودبزرگ بینی، حسادت، تملق و دیگر امراض روحی و روانی است.
- * نماز عامل رهایی انسان از بندهای شهوانی و دنیوی است(ان الصلوه تنہی عن الفحشاء و المنکر).
- * نماز عامل غفلت زدایی انسان است.
- * نماز سدی در برابر گناهان و بزهکاری های بشری است.
- * نماز موجب پرواز روح به اوج آسمان معنویت است(یا ایتها النفس المطمئنة ارجعی الى ربک)
- * نماز عامل تقرب و نزدیکی به خداوند است (و نماز گزار مانند کودکی است که تا دست در دست پدر دارد، احساس امنیت و قدرت می کند).



رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند:
هر کس که کلامش قرآن و خانه اش مسجد باشد، خداوند منزلی در بهشت برای او بنا می کند.



فواید و آثار نماز (۲)

- * نماز وسیله اتصال به خداوند و گرفتن قدرت از خداوند در برابر قدر تمدنان و زورگویان است.
- * نماز سبب پرورش فضایل، نیکی ها و ارزش ها در انسان و اجتماع است.
- * نماز عامل قبولی طاعات و عبادت های دیگر انسان است.
- * نماز موجب تقویت روح انضباط، نظافت و وقت شناسی است.
- * نماز سبب عاقبت به خیری و رستگاری انسان است.
- * نماز به سبب انجام فرمان خداوند و برای یاد و رضای اوست (اقم الصلوه لذکری).
- * نماز غذای روح است و همانطور که بهترین غذا آن است که جذب بدن شود، بهترین عبادت هم نمازی است که جذب روح شود یعنی با نشاط و حضور قلب انجام گیرد و آثار آن در رفتار نمازگزار ظاهر شود.
- * نماز وسیله دریافت امدادها و الطاف الهی است.
- * نماز افتخاری است که نصیب انسان شده تا در شبانه روز ۵ نوبت با خالق هستی سخن بگوید. و او را مخاطب خویش قرار دهد تا کلام انسان را بشنود و بپذیرد.
- * نماز بزرگترین عامل تربیت انسان است زیرا نمازگزار ناچار است که به خاطر صحت و قبولی نماز، یکسری دستورهای دینی را مراعات کند که رعایت آنها خود زمینه ای قوی برای دوری از گناه و زشتی است.



امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

سه چیز در روز قیامت شکایت می کند:

- ۱- مسجدی که خراب شده و کسی در آن نماز نمی خواند.
- ۲- قرآنی که در جای مرتفعی قرار داده شده و خاک روی آن نشسته است.
- ۳- دانشمندی که گرفتاری خردان باشد



کارخانه انسان سازی

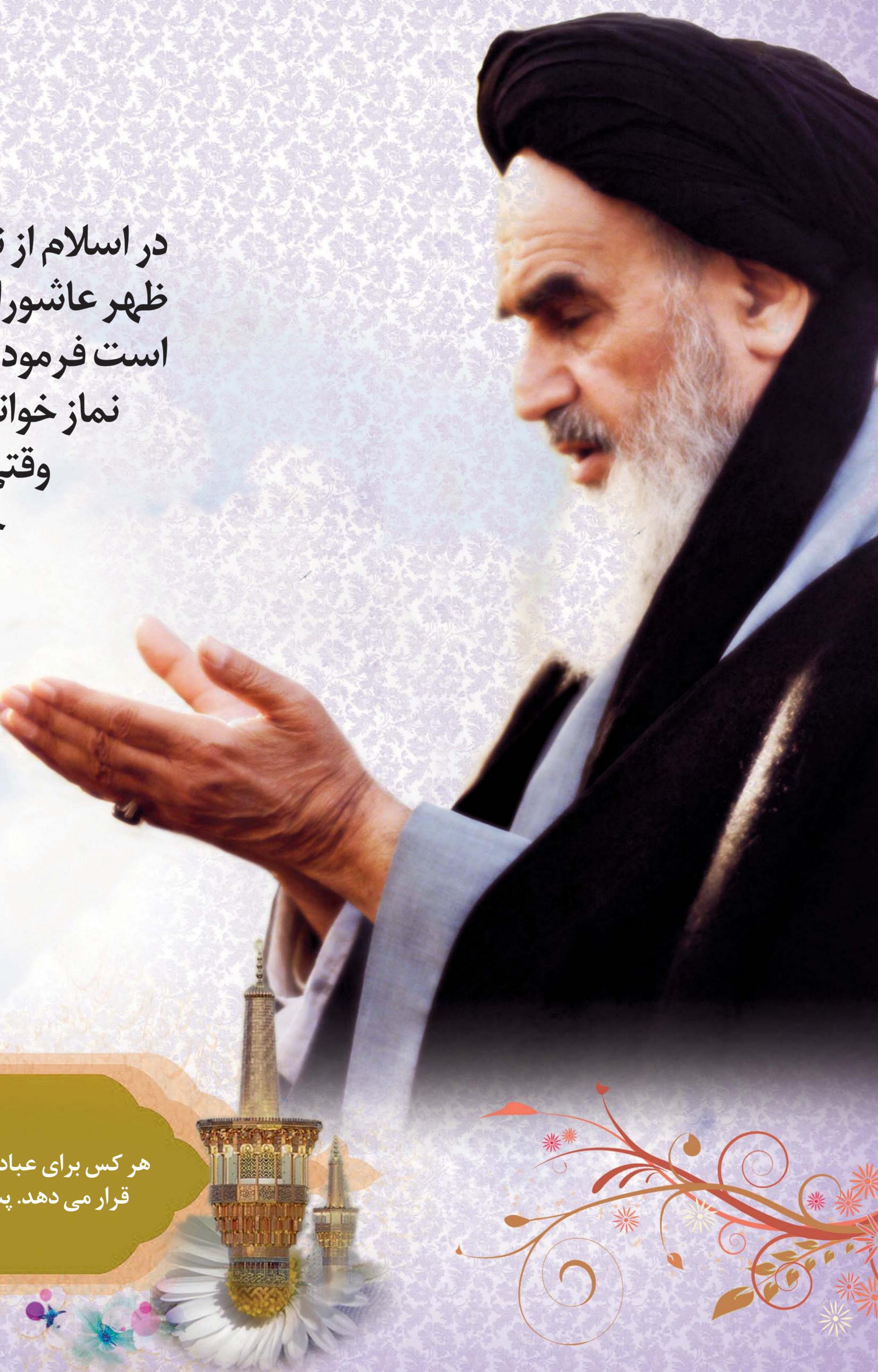
در اسلام از نماز هیچ فریضه‌ای بالاتر نیست. نماز پشتونه ملت است. سید الشهداء در همان ظهر عاشورا که جنگ بود، و همه در معرض خطر بودند، وقتی یکی از اصحاب گفت که ظهر شده است فرمود که: یادم آوردید نماز را و خدا تو را از نماز گزاران حساب کند. و ایستاد در همان جا نماز خواند. نگفت که ما می خواهیم جنگ بکنیم، خیر، جنگ را برای نماز کردند. امیر المؤمنین وقتی که یکی مسئله‌ای، یک چیزی از او پرسیدند در همان بحبوحه جنگ ایستاد و جواب داد. حالا... من شمشیر برای این می زنم. جنگ در اسلام یک چیزی نیست که خودش یک مطلبی باشد، یک چیزی باشد یک طرحی باشد. جنگ برای این است که آن زباله‌هایی که هستند آنها یی که مانع از پیاده شدن اسلام هستند، آنها یی که مانع از ترقی مسلمین هستند، آنها را از بین راه بردارند. مقصد این است که اسلام را پیاده کنند و با اسلام انسان درست کنند. نماز یک کارخانه انسان سازی است، فحشا و منکر را نماز {از بین می برد}، نماز خوب فحشاء و منکر را از یک امتی بیرون می کند.



حدیث نبند

امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:

هر کس برای عبادت خدا وارد مسجد شود، خداوند او را از زائران خود قرار می دهد. پس بسیار به مسجد بروید تا بیش تر زائر خدا شوید



ارتباط صمیمانه میان انسان و خدا

نمایز و نیایش، ارتباط صمیمانه‌ای است میان انسان و خدا، آفریده و آفریدگار. نماز، تسلاخش و آرامشگر دلها مغضوب و خسته و بستوه آمده و مایه صفاتی باطن و روشنی روان است. پیمان و انگیزه تحرک و بسیج و آمادگی است، در حالی صمیمانه و دور از رنگ و فریب، برای نفی هر بدی و زشتی است و تدارک هر نیکوئی و زیبائی.

برنامه‌ای است برای بازیافتن و آگاه ساختن خویش، و کوتاه سخن، رابطه واستفاضه‌ای مداوم است با سرچشمه و پدیده آورنده همه نیکی‌ها، یعنی خدا... یکی از عمل‌هایی که سرشار از انگیزه یاد خداست و می‌تواند انسان را یکسره غرق در یاد خدا کند، و می‌تواند بیدار باش و به خویش آورنده باشد، و می‌تواند همچون شاخص و علامتی، رهروان راه خدارا بر روی خط مستقیم بدارد و از گیجی و گمی حفظ کند و می‌تواند از لحظه‌ای غفلت زندگی آدمی مانع شود، نماز است.

انسان از لابالای مشغولیتهای فکری که او را احاطه کرده است به ندرت می‌تواند به خود و هدف زندگی و گذشت لحظات و ساعات و روزها بیندیشد چه بسا روزها که شب می‌گردد و روزهای دیگری که آغاز می‌شود و هفته‌ها و ماهاها که می‌گذرد و انسان به آغاز و پایان آن توجه نمی‌یابد و گذشت زندگی و معنا یا بطالت آن را احساس نمی‌کند.

نماز یک زنگ بیداری و یک هشدار در ساعات مختلف شبانه روز است. به انسان برنامه می‌دهد و از او تعهد می‌خواهد، به روز و شبیش معنا می‌دهد. و از گذشت لحظه‌ها حساب می‌کشد. در آن هنگام که انسان مشغول و بی خبر از طی زمان و انقضای عمر است اورا می‌خواند و به او می‌فهماند که روزی گذشت و روزی آغاز شد. باید فعالیت کنی، مسئولیت بزرگتری بر عهده بگیری و کار مهمتری انجام دهی به دلیل آن که بخشی از عمر، از فرصت عمل، به سر آمد. باید بیشتر تلاش کرد و بیشتر رفت زیرا هدف بزرگ است، مگر تا فرصت از کف نرفته به آن دست یافت.

مقام معظم رهبری امام خامنه‌ای



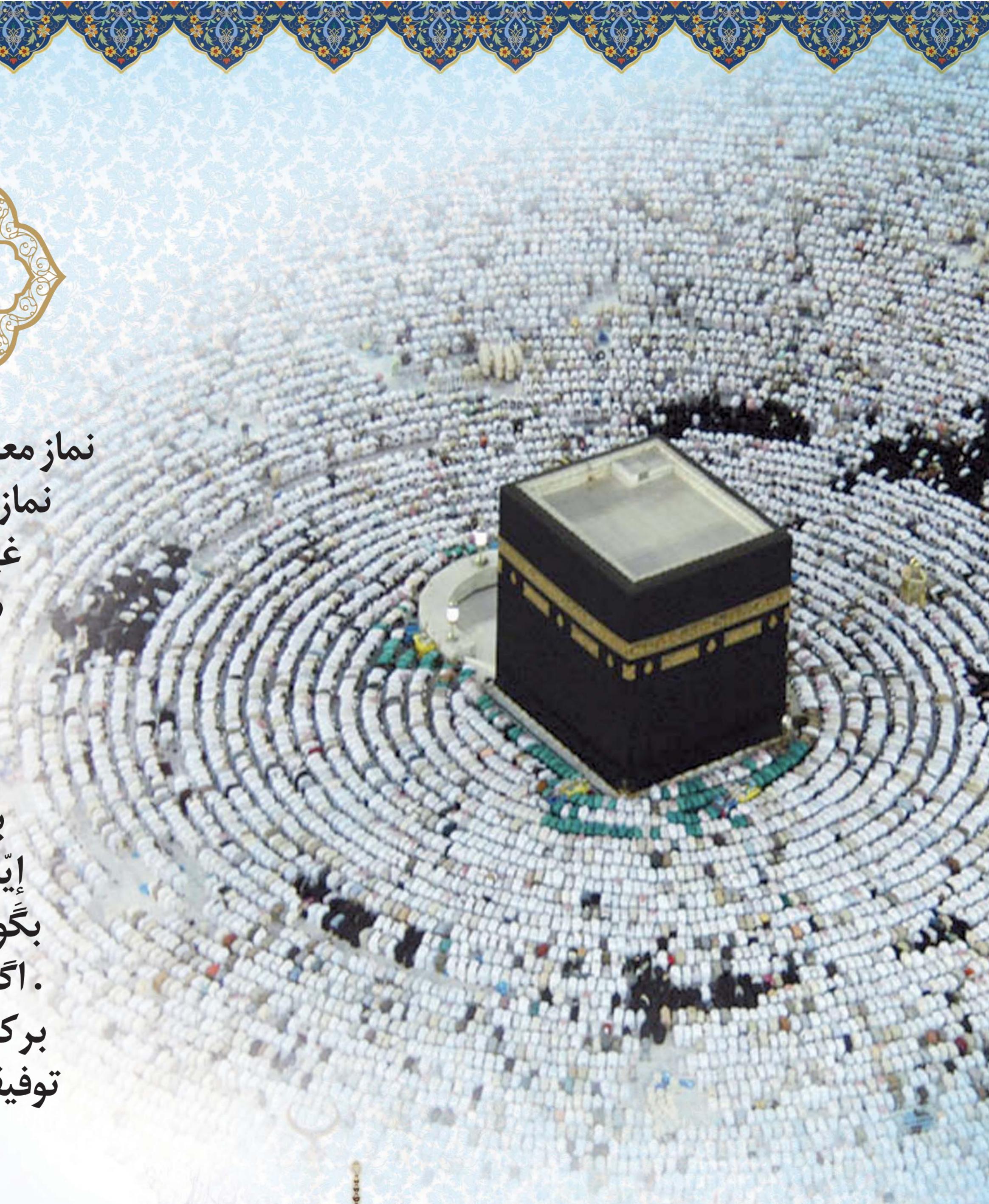
رسول اکرم (صل‌الله‌علیه و آله و سلم) می‌فرمایند:
هر کس برای خواندن نماز جماعت، گامی به سوی مسجد بردارد
آن گامش هفتاد هزار ثواب دارد و درجه‌ی او را خداوند به نسبت این ثواب ها
بلند گرداند. اگر در حال رفتن به مسجد بمیرد،
خداؤند ۷۰ هزار فرشته را وکیل می‌کند که برای او استغفار کنند



اوج بندگی

نماز معراج است، اگر انسان صادقانه باشد و حرف هایی را که در نماز می زند دروغ نباشد، این نماز معراج است. وقتی انسان می گوید: «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» بندگ هیچ موجودی غیر از خدانيستم، استعانت به غیر از خدای تعالی ندارم و در تمام حوايج، علوم، اقتصاد، سلامت و شفا، پناهگاه من خدای تعالی است. اگر انسان موجودی باشد که غیر خدا را عبادت نکند و به ما سوی الله استعانت نجويد، نماز معراج اوست. معارف اخلاق، عبادات، صوم و صلاه و حج، برای اين است که انسان به اين مرحله برسد... اين عروج و معراج اوست. ولی خدا باید توفيق دهد، تا کسی بتواند خود را به اين مرحله برساند... نماز معراج است ولی (برای) مؤمنی که راستگو باشد و وقتی می گوید: «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» دروغگو نباشد. اگر روزی صد مرتبه انسان اين دروغ ها را بگويد به جاي اين که صعود پيدا کند، سقوط می کند. عروج نتيجه صداقت انسان است. اگر صادقانه گفت: «إِيَّاكَ نَعْبُدُ» آن وقت منبع علم و حکمت و قدرت می شود و تمام برکات الهی بر اين موجود نازل می شود ولی ورود به اين مرتبه خيلي مشکل است و بدون توفيقات و تاءبييات الهی نمی توان آتش های دنيا را تحمل کرد.

حضرت آيت... بهاءالدينی



رسول اکرم (صلی الله علیہ و آله و سلم) می فرمائید:
خداوند تازمانی که در مسجد نشسته ای، برای هر نفست یک درجه به تو اعطامی کند و فرشتگان بر توده می فرستند، و برای هر نفست
۱۰ ثواب نوشته و ۱۰ گناه از گناهات پاک می شود



راه به خاک مالیدن بینی دشمن

بدترین دشمن انسان همان قسم خورده ای است که در هیچ حالی انسان را راحت نمی گذارد و همیشه به فکر ضربه زدن به اوست. آن خبیث، گرگی است که در لباس میش جلوه کرده و طرح دوستی ریخته و با فریب و نیرنگ به سراغ انسان می آید. زشتی ها را زیبا، تلخی ها را شیرین و مرداب ها را بركه و جهنم را بهشت نشان می دهد. پست ترین دشمن هموست که با خداهم سرجنگ دارد. در مقابل پروردگار هم کبر و غرور می ورزد، قد علم می کند و خود را برتر و بهتر از دیگران می پنداشد.

شیطان بدترین و پست ترین و در عین حال نزدیکترین دشمن انسان است. در خباثت و دشمنی اش با انسان همین بس که به خاطر این دشمنی خود را از جایگاه قرب الهی به پرتگاه های عمیق جهنم کشاند و تا ابد رجیم و ملعون گردید. او که برای دشمن اش چنین هزینه هنگفتی پرداخته است طبیعی است که بیشترین دشمنی ها و مکر ها بر علیه انسان به کار گیرد تا اورا خوار و ذلیل گرداند.

حال که او را شناختیم باید برای مقابله با حملات او بهترین پاتک ها و ضدحملات را به کار بندیم. اما بهترین راه مقابله کدام است؟ بهتر است از امام مهربان و حجت خدا و ولی عصرمان عجل الله تعالى فرجه الشریف بیاموزیم که فرمود: «هیچ چیز همانند نماز، بینی شیطان را به خاک نمی مالد و اورا خار نمی کند».

آری نماز بهترین اسلحه برای مبارزه با این خبیث ترین است. او که ذاتش مملواز کبر و غرور است چه چیزی بهتر از نماز که نماد بندگی و تواضع در مقابل پروردگار عالم است، می تواند بیچاره اش کند.

او که برنامه حمله از چهار جهت به ما را دارد، بایستی از نقاط ضعفش رخنه کنیم. دو جهت آسمان و زمین نقطه ضعف های اویند که نمی تواند به ما آسیب برساند، چه چیزی بهتر از نماز که در آن هم دست به آسمان دعا بر می داریم و هم سر به سجده می نهیم.



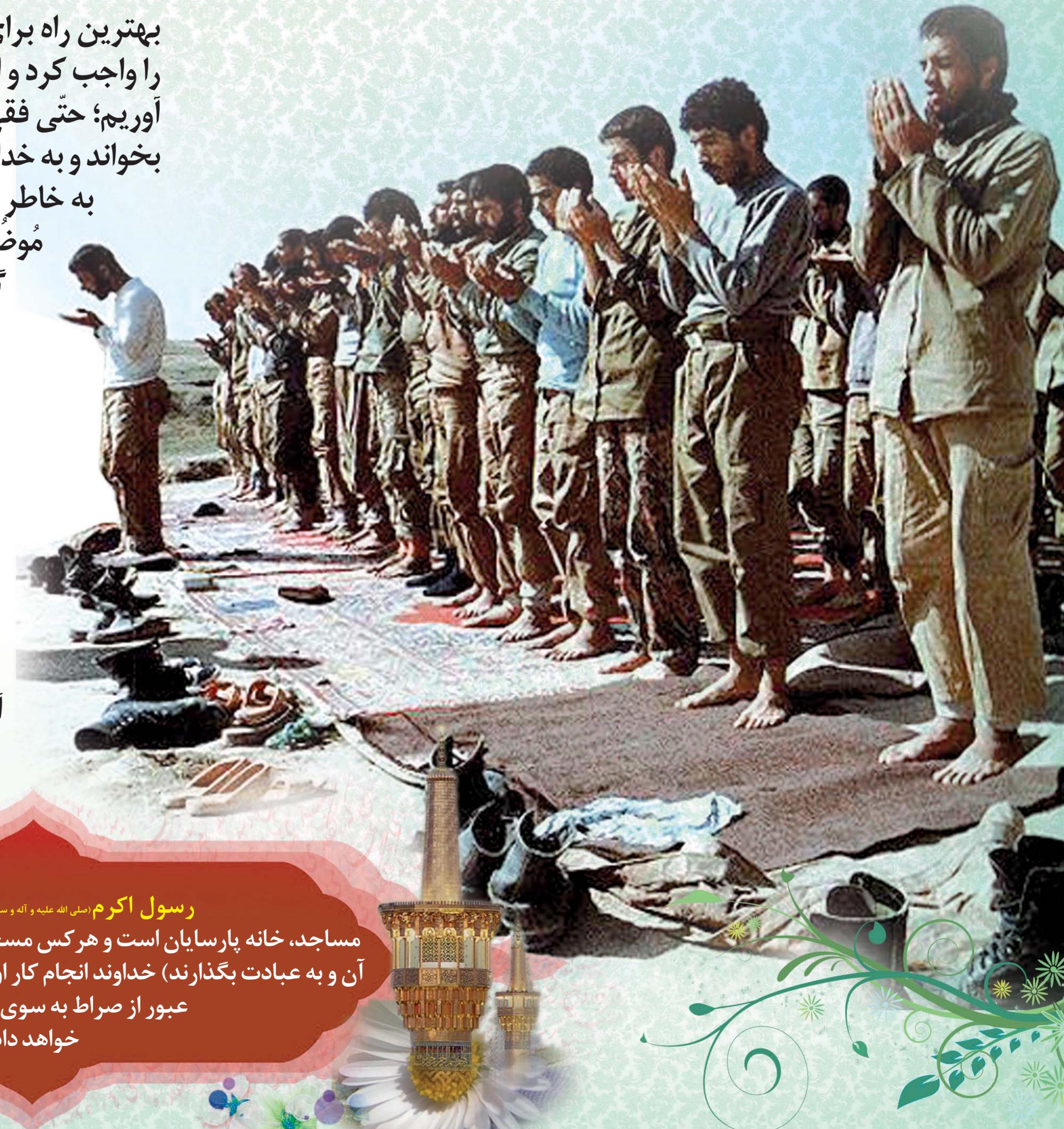
رسول اکرم (صلی الله علیہ و آله و سلم) می فرمایند:
نشستن در مسجد به انتظار نماز عبادت
است، تازمانی که غیبت نکند.

اهمیت و ارزش نماز

بهترین راه برای تکامل و تقریب انسان به خدا، نماز است و خدا به جهت عنايت به انسان و تکامل او، این عمل را واجب کرد و الا او نیازی به نماز ندارد. او تحت هر شرایطی، بر ما واجب کرده در اوقات پنجگانه نماز را به جای آوریم؛ حتی فقهها فرموده اند: کسی که در حال غرق شدن در دریاست اگر وقت نماز شد باید با همان حال نماز بخواند و به خدا توجه قلبی داشته باشد، گرچه رو به قبله بودن و سایر شرایط ازو ساقط می گردد. این نیست جز به خاطر نقش اساسی نماز در تکامل و سعادت انسان، لذا رسول الله صلی الله علیه وآلہ وسلاطین فرماید: «الصَّلَاةُ خَيْرٌ مُّوضِعٌ نَّمَازٌ بَهْتَرٌنِ قَانُونِي اَسْتُ كَه وَضَعَ شَدَه اَسْتُ».»

گاهی دور رکعت نماز و حتی دور توجه کافله که صحیح و با حال و توجه خوانده شود، موجب می گردد گناهان انسان بخشنوده شود، چون ممکن نیست انسان، با توجه و حال نماز بخواند و بداند در برابر چه کسی ایستاده، اما از کرده های زشت خود پشمیمان نگردد و تصمیم نگیرد، دیگر به گناه روی نیاورد. اگر ما به ماهیت نماز پی برد و درست از آن بهره ببریم، دیگر در ما آسودگی باقی نمی ماند، ولی متأسفانه ما قدر نماز را نمی دانیم و آن را سرسرا می گیریم؛ لذا کمتر فایده ای از او می بریم. پس باید در اهمیت و آثار ارزشمند نماز بیان دیشیم، تا پی ببریم به اینکه با این نماز های فاقد حال و توجه و حضور قلب، خود را از چه فواید و برکاتی محروم ساخته ایم.

وقتی دور رکعت نماز موجب می گردد، همه گناهان انسان امرزیده شود، پایداری در انجام نماز های شایسته و درخور پذیرش الهی، انسان را به والاترین درجات «قرب الی الله» نایل می کند. حال با توجه به این نکات، چیزی جز ندامت و پشمیمانی و حسرت در اثر از دست دادن آن منافع کلان، برای ما باقی نمی ماند.



رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرمایند:

مسجد، خانه پارسایان است و هر کس مسجد خانه اش باشد (اوقات خود را در آن و به عبادت بگذارند) خداوند انجام کار او را رحمت و شادی قرار داده و اجازه عبور از صراط به سوی بهشت را به او خواهد داد.



راهی برای حضور قلب

از جمله اموری که باعث می‌گردد انسان حضور قلب پیدا کند، این است که قبل از نماز در عظمت خداوند تفکر کند و در کنند که در برابر چه کسی ایستاده است. باید پیش از نماز لحظاتی را به تفکر مشغول گردد و توجه خود را به خدا معطوف سازد، برای چند دقیقه، دل را از افکار و خیالات واهی خالی سازد و با متمرکز ساختن حواس خود، سعی کند حضور قلب پیدا کند. اگر انسان خود را در مقابل خدا ببیند و حضور و عظمت او را درک کند، بیشتر دلش را کنترل می‌کند و بهتر حضور او را احساس می‌کند.

امام صادق (علیهم السلام) در روایت مفصلی نقل می‌کند که زینب عطرفروش درباره عظمت خداوند متعال از پیامبر سؤال کرد، پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) در جواب به مقایسه عوالم و آسمان‌های هفت گانه پرداختند و کوچکی هر کدام را نسبت به دیگری بیان کردند، از جمله فرمودند: «این زمین با آنچه درون اوست و آنچه بر روی اوست، در برابر آسمان اول به مانند انگشتتری است که در بیابانی پهناور افتاده باشد و همین طور آسمان اول در برابر آسمان دوم به مانند انگشتتری است که در بیابانی افتاده باشد ...» این نسبت در مقایسه هر یک از عوالم به عالم بالاتر نیز وجود دارد و شکی نیست مقایسه بین عوالم، انسان را به عظمت الهی رهنمون می‌کند. زمین با همه گستردگی و فراخی، در برابر خورشید خیلی کوچک است و همین طور خورشید قابل مقایسه با برخی ستارگان دیگر نیست و همه در فضایی شناورند و هیچ‌گاه با یکدیگر برخورد نمی‌کنند. علاوه کسی که با هیئت جدید آشنا باشد، می‌داند که گاهی فاصله بین کهکشان‌ها میلیون‌ها سال نوری است. نوری که هر ثانیه سیصد هزار کیلومتر مسافت را طی می‌کند، حساب کنید در طول یک‌سال چقدر حرکت می‌کند، تا بررسد به یک میلیون سال نوری! تازه و رای این کهکشان‌ها، عوالم دیگری نیز هست، چرا که ستارگان مرئی تنها زیورهای آسمان اول هستند، در این باره خداوند می‌فرماید:

«وَزَيْنَا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ»^۱ آسمان پایینتر را به چراغ‌های درخشنده زیور دادیم. (کسی از آسمان‌های دیگر خبر ندارد و حتی نمی‌تواند وسعت آنها را حدس بزند). شکی نیست که همه اینها بیانگر حکمت و عظمت بی کران الهی است. پس وقتی انسان با توجه به عظمت آفرینش، تا حدی عظمت خداوند را شناخت، باید در نماز متوجه باشد در برابر چه کسی ایستاده است.

رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می‌فرمایند:
خداوند وقتی مرضی را از آسمان بر مردم فرود آورد آن را از بانیان مساجد دور بگرداند.



حقیقت و ماهیّت نماز

نماز یعنی اینکه بنده در برابر خداوند بایستد و اظهار بندگی کند و دست نیاز به سوی او داشته باشد. کسی که به نماز می‌ایستد باید محضر خدارا درک کند و بداند در برابر چه مقامی ایستاده است و در نتیجه، وظیفه بندگی را با نهایت خضوع و خشوع به جای آورد. در روایتی وارد شده است، کسی که نماز می‌خواند، ولی دل به نماز نمی‌سپرد، آیا نمی‌ترسد که او را به صورت الاغ مسخ کنم. آن قدر بی توجهی در نماز زشت و ناشایست است که کسی که بدان مبتلا گردد، مستحق این است که به صورت الاغی مسخ شود؛ در واقع او انسان نیست. چطور ممکن است انسان در برابر بزرگی بایستدو هیچ توجهی به او نداشته و دلش جای دیگر باشد، چه رسد به اینکه در برابر خدای جهان بایستد - خدایی که همه هستی، همه خوبی‌ها و همه نعمت‌ها از اوست - و به اندازه توجه به یک انسان معمولی نیز به او اعتنا و توجه نکند!

آیا وقتی انسان در برابر دیگری ایستاده و با او سخن می‌گوید، رویش را از او بر می‌گرداند؟ و اگر چنین کند نمی‌گویند او دیوانه است؟

آیا کسی که خداوند، از روی لطف، بدو اجازه داده در حضور او بایستد و با او سخن گوید و به درد دل و مناجات بپردازد - به جای غنیمت شمردن این فرصت و شکر بر این نعمت بزرگ - جا دارد از او غافل گردد؟ شخصیتهای بزرگ به راحتی اجازه نمی‌دهند هر کسی به خدمت آنها برسد، اما خداوند متعال به جهت محبت بی حدش، در خانه‌اش را به سوی همه انسانها باز گذاشته و به آنها اجازه داده روی به سوی او داشته باشند. حال باید فرصت را غنیمت بشماریم و با تمام وجود روی به سوی او داشته باشیم و تمام توجهمان به سوی او باشد.



رسول اکرم (صلی الله علیہ و آله و سلم) می فرمایند:
نشستن در مسجد برای سه چیز باشد:
۱- خواندن نماز - ۲- یاد خدا کردن - ۳- پرسش علمی.

دلسوzi شیطان!

مردی صبح زود از خواب بیدار شد تا نمازش را در مسجد بخواند. لباس پوشید و راهی خانه خدا شد. در راهی که می‌رفت به زمین خورد و لباس‌هایش کثیف شد. بلند شد، خودش را تکاند و به خانه برگشت.

مرد لباس‌هایش را عوض کرد و دوباره راهی مسجد شد. در راه دوباره در همان نقطه مجدداً زمین خورد! او دوباره بلند شد، خودش را تکاند و به خانه برگشت. یک بار دیگر لباس‌هایش را عوض کرد و راهی مسجد شد و در راه با مردی که چراغ در دست داشت برخورد کرد و نامش را پرسید. مرد پاسخ داد: «من دیدم شما در راه دوبار به زمین افتادید از این رو چراغ آوردم تا بتوانم راهتان را روشن کنم.» مرد اول از او تشکر کرد و هر دو به طرف مسجد رفتند. همین که به مسجد رسیدند، مرد اول از مرد چراغ به دست درخواست کرد تا با او به مسجد برود و نماز بخواند. مرد دوم از رفتن به داخل مسجد خودداری کرد. مرد اول درخواستش را دوباره تکرار کرد و مجدداً همان جواب را شنید، پس سوال کرد که چرا او نمی‌خواهد وارد مسجد شود و نماز بخواند.

مرد دوم پاسخ داد: «من شیطان هستم.» مرد اول با شنیدن این جواب جا خورد. شیطان ادامه داد: من شما را در راه به مسجد دیدم و این من بودم که باعث زمین خوردن شما شدم وقتی شما به خانه رفتید خودتان را تمیز کردید و به طرف مسجد برگشته بودید، خدا همه گناهان شما را بخشید. من برای بار دوم باعث زمین خوردن شما شدم و حتی آن هم شما را تشویق به ماندن در خانه نکرد و دوباره به سمت مسجد برگشته بودید. به خاطر آن، خدا همه گناهان افراد خانوادهات را بخشید. من ترسیدم که اگر یک بار دیگر باعث زمین خوردن شما بشوم خدا گناهان افراد دهکده‌تان را ببخشد. بنابراین من سالم رسیدن شما را به مسجد تضمین کردم!



امام صادق (علیه السلام) می فرمایند:
مسجد در روز قیامت از همسایگانی که در آن جا
نماز نمی‌خوانند شکایت می‌کنند.



غبطه اموات بر اهل مسجد

هیچ روزی نیست مگر این که فرشته‌ای در گورستان‌ها (به مردگان) ندادمی‌کند: به چه کسانی غبطه می‌خورید؟ می‌گویند: به اهل مساجد که نماز می‌گزارند و ماقدرت بر آن نداریم و روزه می‌گیرند و مانمی‌توانیم روزه بگیریم.

دین مبین اسلام در خصوص مسائل اجتماعی مسلمانان اهمیت فراوانی قائل شده و آنچه که از آیات و روایات فراوان به دست می‌آید حکایت از توجه دادن مسلمین به تجمع و اجتماع، وحدت و یکپارچگی و دوری از هر نوع تک روی، انزوا و رهبانیت است. به همین منظور مکان‌های خاصی در نظر گرفته شده که اولین و مهم‌ترین آنها پایگاه مسجد می‌باشد.

* مسجد مرکزی معنوی، عبادی، علمی، سیاسی، و حکومتی است که مقر فرماندهی و مدیریت جامعه پیرامون خود است.

* مسجد یک پایگاه قوی عبادی است که محل عبودیت، بندگی، یاد خدا و دوری از هر نوع شرک و بت پرستی (از نوع قدیم و جدید) می‌باشد.

* مسجد یک پایگاه فکری و اعتقادی است که تعلیم و فraigیری معارف بلند الهی، انسانی و اسلامی از اهداف عالیه آن است.

* مسجد وعده گاه مؤمنین، محل برقراری صفا و صمیمیت بین آنها و آموزش وحدت و یکپارچگی است که بسیاری از مشکلات اجتماعی مسلمانان در آن دفع و رفع می‌شود



امام علی (علی‌الله‌آمین) می‌فرمایند:

هر یک از شما که با اندوهی از اندوههای دنیا مواجه شد و ضوبگیرید و به مسجد بروند و دور گفت نماز بخوانید و رفع اندوه و شدائند خود را ز خدا بخواهید آیا نشنیده اید که خداوند فرمود: و استعينو بالصبر والصلوة



در دل های مسجد!

من مسجد هستم! خانه خدا، عبادتگاه مسلمین، یک سری درد دلهائی با شما دارم دوست دارم کمی حوصله کنید و گلایه های این همسایه را بشنوید. با اینکه هر روز سه نوبت در خانه ام را به روی شما باز می کنم و چند ساعت به انتظار شما می مانم ولی بعضی از شماها سراغ من نمی آید و با من انس نمی گیرید. مثل اینکه با من قهرید؟ مگر از من چه بدی دیده اید؟ چرا این همه بی وفائی؟ چه خاطره بدی از من دارید؟

من که همیشه دل شما را روشن و قلبتان را با صفا کرده ام من که همیشه به شما آرامش روحی داده ام. چرا از من و صاحب من، که خداست، قهر می کنید؟

خدا فرموده که مرا آباد سازید؛ فکر می کنید آبادی من به چیست؟ آبادی من به حضور شماست، به برگزاری پرشکوه نماز جماعت، به معنویت و نیایش، به تبدیل شدن من به پایگاهی برای گسترش ایمان و آگاهی و تقویت دین و بسیج مردم و کمک به مسلمین و سنگری برای دفاع از اسلام و میهن به همبستگی دلها و الفت جانهای نماز خوانان.

دوستان مسجدی، از شما دوستان مسجدی هم گله دارم، چرا تنها به مسجد می آید؟ چرا ثواب نماز و عبادت و تلاوت در مسجد، حتی حضور در مسجد را برای مردم نمی گویید؟ دوستان، چرا دیر به مسجد می آید و زود با عجله می روید؟ مگر مستحب نیست که انسان زود به مسجد برود و دیرتر بیرون آید؟ چرا «**حی على الصلاة**» را جدی نمی گیرید و همیشه به رکعت دوم نماز می رسید؟ دوست دارم در جلسات و نمازها چهرهای جوانان را بیشتر ببینم، کودکان را از مسجد بیرون نکنید بلکه یادشان بدھید که آداب، آرامش و نظافت را مراعات کنند، تا آنها هم «مسجدی» شوند.



امام علی (علی السلام) می فرمایند:

نشستن در مسجد برای من از نشستن در بهشت محبوب تر و بهتر است زیرا بانشستن در بهشت به خواسته خودم نائل شده ام ولی با نشستن در مسجد به خواست خداوند نائل می شوم





سازمان اوقاف و امور خیریه
معاونت فرهنگی

الذين ان مَكَّنُاهُمْ فِي الارضِ أَقَامُوا الصَّلوةَ وَأَتَوَا الزَّكَةَ وَأَمْرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَا عَنِ الْمُنْكَرِ

اقامه نماز فقط این نیست که صالحان، خود نماز بگزارند. این چیزی نیست که بر تشکیل حکومت الهی متوقف باشد؛ بلکه باید این ستون دین در جامعه به پا داشته شود و همه کس با رازها و اشاره‌های آن، آشنا و از برکات آن برخوردار گردند. درخشش معنویت و صفاتی ذکر الهی، همه آفاق جامعه را روشن و مصدا کند؛ و تنها و جانها باهم به نماز بستابند و در پناه آن طمأنیه و استحکام یابند. نماز، رکن اصلی دین است و باید اصلی ترین جایگاه را در زندگی مردم داشته باشد. حیات طبیه انسان، در سایه حاکمیت دین خدا، وقتی حاصل خواهد شد که انسان‌ها دل خود را با یاد خدا زنده نگهدارند و به کمک آن بتوانند با همه جاذبه‌های شر و فساد مبارزه کنند و همه بت‌ها را بشکنند، و دست تطاول همه شیطان‌های درونی و برونی راز وجود خود قطع کنند. این ذکر و حضور دائمی فقط به برکت نماز حاصل می‌شود و نماز در حقیقت، پشتونه مستحکم و ذخیره تمام نشدنی در مبارزه ای است که آدمی با شیطان نفس خود که او را به پستی و زیونی می‌کشد، و شیطان‌های قدرت که با زر و زور، او را وارد به ذلت و تسليیم می‌کنند، همیشه و در همه حال دارد. هیچ وسیله‌ای مستحکم تر و دائمی تراز نماز برای ارتباط میان انسان با خدا نیست. مبتدی ترین انسان‌ها، رابطه خود با خدا را به وسیله نماز آغاز می‌کنند. بر جسته ترین اولیاء خدا نیز، بهشت خلوت انس خود با محظوظ را در نماز می‌جوینند.

